

se til centralbiblioteket i dets område eller andre offentlige biblioteker søge at skaffe lånere bøger, tidskrifter og lydbøger, som det ikke selv råder over. Folkebiblioteket kan søge andet materiale fremskaffet. Fremskaffelse og returnering af materiale skal ske uden udgift for låneren.

Der er ikke etableret adgang for bibliotekerne til opkræve betaling hos hinanden for lån, der formidles som led i bibliotekernes lånesamarbejde. I lånesamarbejdet er det praksis, at det långivende bibliotek betaler eventuelle udgifter ved forsendelse, mens det låntagende bibliotek betaler for returnering.

Statens Bibliotekstjeneste (nu: Biblioteksstyrelsen) har fastlagt retningslinier for lånesamarbejdet på folkebiblioteksområdet - de såkaldte »faste låneveje«. Det lokale bibliotek spørger først på centralbiblioteksniveau, dernæst på Statsbiblioteket og derefter andre forsknings- og fagbiblioteker.

Folkebibliotekernes lån fra andre biblioteker udgør i 1998 ca. 1 % af det samlede udlån på ca. 75,5 mio. enheder, og det klæres for ca. 79% vedkommende inden for folkebibliotekssystemet. Folkebibliotekernes årlige lån fra forskningsbibliotekerne udgør ca. 190.000 enheder (Biblioteksårsbog 1998, statistik for folke- og skolebiblioteker).

UBIS-udvalgets anbefalinger

UBIS-betænkningen anbefalede, at lånevejene fremover bliver frie, således at det står ethvert bibliotek frit for at beslutte, hvorfra det vil søge at fremskaffe det materiale, som en låner ønsker. Det indgår i anbefalingen, at det låntagende bibliotek betaler for lånet efter en fastsat takst. De biblioteker, der indgår i den statsligt finansierede overbygningsfunktion, modtager ikke betaling.

Hensigten er at fremme en mere effektiv udnyttelse af bibliotekerne materialesamlinger og at forbedre servicen over for lånerne. Den udvidede søge- og bestillingsmulighed for et låntagende bibliotek og brugere er blevet muliggjort af, at bibliotekernes samlinger er registreret i det nationale fælles bibliotekskatalog, DanBib. Endvidere stiller en lang række biblioteker deres egne bibliotekskataloger til rådighed for andre biblioteker og offentligheden via Internet.

Ministeriets overvejelser og forslag

Ministeriet har i lovforslaget i hovedtræk tilsluttet sig UBIS-betænkningens anbefalinger.

Bestemmelsen fastslår, at folkebibliotekerne deltager i det almindelige lånesamarbejde. Deltagelse i lånesamarbejdet indebærer, at biblioteket har pligt til at søge at fremskaffe materiale, som det ikke råder over i sin egen samling.

Der henvises i øvrigt til følgende bestemmelser, der fastlægger de overordnede principper for bibliotekernes lånesamarbejde i bibliotekssektoren som helhed:

- § 8 om statens opgaver i forhold til samarbejdet i biblioteksvæsenet.
- §§ 9-12 om centralbibliotekernes virksomhed som overcentraler.
- § 13 om de statslige og statsstøttede bibliotekers forpligtelser med hensyn til at stå til rådighed for almenheden og det almindelige lånesamarbejde mellem bibliotekerne.
- § 14 om at Statsbiblioteket i Århus virker som overcentral.
- § 15 om at Danmarks Blindebibliotek virker som overcentral.
- § 22 om betalingsordning mellem kommunerne for lån, der formidles som led i lånesamarbejdet.
- § 26 om at udlån fra statslige og statsstøttede biblioteker til folkebibliotekerne sker uden betaling.

Til § 6

Bestemmelsen er omformuleret i forhold til den gældende bestemmelse i § 5, stk. 4. Der tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer.

Bestemmelsen fastslår, at et folkebibliotek kan oprette eller drive afdelinger i virksomheder og institutioner eller træffe aftale om biblioteksbetjening af sådanne. Hvor et folkebibliotek driver en afdeling i en institution eller virksomhed, betragtes afdelingens materialer som en del af folkebibliotekets materialesamling medmindre andet aftales.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 5, stk. 5.

Bestemmelsen sigter navnlig på aftaler mellem folkebiblioteker og de uddannelsesinstitutioner (for eksempel gymnasier, hf-kurser og erhvervsskoler), som ikke umiddelbart kan opfylde elever og studerendes behov for tidssvarende biblioteksbetjening. UBIS-betænkningen pegede således på, at det i større omfang, end tilfældet er i øjeblikket, bør overvejes at etablere de pågældende aftaler.

Ændrede undervisningsformer, som lægger stigen de vægt på projektarbejde og større skriftlige opgaver, stiller højere krav til uddannelsessøgendes biblioteksfaciliteter. Det fremgår blandt andet af Undervisningsministeriets rapport: »Råd og vink om biblioteksfunktionen på gymnasier, hf-kurser og erhvervsskoler« (1997). Mange uddannelsesinstitutioner har etableret en biblioteksfunktion, undertiden i samarbejde med det lokale folkebibliotek.